

Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi 18 Nisan 1961

Bu Sözleşmeye taraf olan Devletler,

Eski zamanlardan beri bütün ülkelere mensup insanların diplomasi görevlilerinin statüsünü tanıdıklarını HATIRLAYARAK,

Birleşmiş Milletler Yasası'nın Devletlerin egemen eşitliği, uluslararası barış ve güvenliğin korunması ve uluslar arasında dostane ilişkilerin geliştirilmesi hakkındaki amaç ve ilkelerini GÖZÖNÜNDE BULUNDURARAK,

Diplomatik ilişkiler, ayrıcalıklar ve bağımsızlıklar hakkında uluslararası bir Sözleşmenin farklı anayasal ve sosyal sistemlerine bakılmaksızın aralarında dostane ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunacağına İNANARAK,

Bu gibi ayrıcalıkların ve bağımsızlıkların amacının fertleri yararlandırmak olmayıp, Devletleri temsil eden diplomatik misyonların görevlerinin etkin şekilde yapılmasını sağlamak olduğunu MÜDRİK BULUNARAK,

Bu Sözleşme hükümlerince açıkça düzenlenmeyen meselelerde teamülf hukuk kurallarının uygulanmasına devam olunacağını TEYİD EDEREK,

Aşağıdaki Hususlarda Anlaşmışlardır:

Madde 1 - Bu Sözleşme bakımından, aşağıdaki deyimler, karşılarında yer alan anlamları haiz olacaklardır:

- a) "Misyon şefi", gönderen Devlet tarafından bu sıfatla hareket etmek üzere görevlendirilen şahıstır;
- b) "Misyon üyeleri", misyon şefi ve misyon kadrosuna mensup üyeleridir;
- c) "Misyon kadrosunun üyeleri", misyonun diplomatik kadrosunun, idarî ve teknik kadrosunun ve hizmet kadrosunun üyeleridir;
- d) "Diplomatik kadronun üyeleri", misyon kadrosunun diplomatik rütbe taşıyan üyeleridir;
- e) "Diplomatik ajan", misyon şefi veya misyonun diplomatik kadrosunun bir üyesidir;
- f) "İdari ve teknik kadronun üyeleri", misyon kadrosunun misyonun idari ve teknik hizmetinde çalışan üyeleridir;
- g) "Hizmet kadrosu üyeleri", misyon kadrosunun misyonun iç hizmetinde bulunan üyeleridir;
- h) "Özel hizmetçi", misyonun bir üyesinin ev hizmetinde bulunan ve gönderen Devlet hizmetinde çalışmayan bir şahıstır;

i) "Miyon binaları", miyon Şefinin ikametgâhı dahil olmak üzere ve mülkiyete ba-
kılmaksızın, miyonun maksatları için kullanılan binalar veya bina bölmeleri ile bunlarla irtibatlı
arazidir.

Madde 2 - Devletler arasında diplomatik ilişkiler ve daimi diplomatik miyonlar kurulması
karşılıklı rıza ile olur.

Madde 3 - Bir diplomatik miyonun görevleri, diğerleri meyanında, Őunları da kapsar:

a) Gönderen Devleti kabul eden Devlette temsil etmek;

b) Kabul eden Devlette, uluslararası hukukun müsaade ettiği sınırlar içinde gönderen
Devletin ve vatandaşlarının çıkarlarını korumak;

c) Kabul eden Devlet Hükümeti ile müzakereler yapmak;

d) Bütün yasal imkanlarla kabul eden Devletin durumunu ve gelişmelerini tesbit etmek
ve bunlar hakkında gönderen Devlet Hükümetine bilgi vermek;

e) Gönderen Devlet ile kabul eden Devlet arasında dostane ilişkileri ilerletmek ve
ekonomik, kültürel ve bilimsel ilişkilerini geliştirmek.

2. Bu Sözleşmedeki hiçbir hüküm konsolosluk görevlerinin bir diplomatik miyon
tarafından yürütülmesini önleyecek şekilde yorumlanamaz.

Madde 4 - 1. Gönderen Devlet kabul eden Devletten bu Devlete miyon Şefi olarak
göndermek istediği Şahıs için agreement almak zorunluluğundadır.

2. Kabul eden Devlet, *agreement'in* reddi halinde gönderen Devlete sebep göstermek
zorunluluğunda değildir.

Madde 5 - 1. Gönderen Devlet, ilgili kabul eden Devletlere gerekli ihbarda bulunduktan
sonra, yerine göre bir miyon Őefini veya diplomatik kadronun herhangi bir üyesini, kabul eden
Devletlerden herhangi biri tarafından açıkça itirazda bulunulmadıkça birden fazla Devlet nezdinde
akredite edebilir.

2. Gönderen Devlet bir miyon Őefini, bir veya daha fazla sayıda başka Devlete akredite
ettiği takdirde, miyon Şefinin sürekli oturmadığı devletlerin her birinde bir geçici Maslahatgüzarın
(Charge d'Affaires ad interim) yönettiği bir diplomatik miyon kurabilir.

3. Bir miyon Şefi veya miyonun diplomatik kadrosunun herhangi bir üyesi, herhangi bir
uluslararası kuruluş nezdinde gönderen Devletin temsilciliğini yapabilir.

Madde 6 - Kabul eden Devletçe itiraz edilmedikçe iki veya daha fazla sayıda Devlet, aynı
Şahıs diğer bir Devlet nezdinde miyon Şefi olarak akredite edebilirler.

Madde 7 - 5., 8., 9. ve 11. madde hükümleri saklı kalmak Şartıyla, gönderen Devlet,
miyon kadrosunun üyelerini serbestçe tayin eder. Kara, deniz veya hava ataşelerinin tayininde,
kabul eden Devlet, bunların adlarının, onayı alınmak üzere önceden bildirilmesini isteyebilir.

Madde 8 - 1. Misyonun diplomatik kadro üyeleri prensip itibariyle gönderen Devletin vatandaşı olmalıdır.

2. Misyonun diplomatik kadro üyeleri, kabul eden Devletin her zaman geri alınabilecek rızası olmadıkça, bu Devletin vatandaşları arasından tayin edilemez.

3. Kabul eden Devlet, gönderen Devletin vatandaşı olmayan üçüncü bir Devletin vatandaşları için de aynı hakkı saklı tutabilir.

Madde 9 - 1. Kabul eden Devlet, herhangi bir zaman ve kararının gerekçesini açıklamak zorunluluğunda olmaksızın, gönderen Devlet misyon şefinin veya misyon Diplomatik kadrosunun herhangi bir üyesinin istenmeyen şahıs (Persona non grata) olduğunu veya misyon kadrosunun herhangi bir başka üyesinin kabule şayan olmadığını bildirebilir. Bu takdirde, gönderen Devlet, duruma göre, ilgili şahsı geri çağırır veya misyondaki görevine son verir. Bir şahıs kabul eden Devletin ülkesine gelmeden önce de istenmeyen veya kabule şayan olmayan şahıs olarak ilân edilebilir.

2. Gönderen Devlet bu maddenin 1. fıkrasında kayıtlı yükümlülüklerini yerine getirmeyi reddeder veya makul bir süre içinde yerine getirmemezse, kabul eden Devlet ilgili şahsı misyonun bir üyesi olarak tanımayı reddedebilir.

Madde 10 - 1. Kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığına, veya mutabık kalınacak başka Bakanlığa, aşağıdaki hususlar bildirilecektir:

a) Misyon üyelerinin tayini, gelişleri ve kesin ayrılışları veya misyondaki görevlerinin sona ermesi;

b) Misyonun bir üyesinin ailesine mensup olan bir şahsın gelişi ve kesin ayrılışı ile uygun bulunduğu, bir şahsın misyonun bir üyesinin ailesine dahil olması veya bu durumdan çıkarılması;

c) Bu fıkranın (a) bendinde belirtilen şahıslar tarafında istihdam olunan özel hizmetçilerin gelişi ve kesin ayrılışları ile gerektiğinde, bunların sözkonusu şahısların hizmetinden ayrılmaları vakası;

d) Kabul eden Devlette ikamet eden şahısların misyon üyeleri olarak veya ayrıcalık ve bağışıklık tanınan özel hizmetçiler olarak istihdam edilmeleri ve bu görevlerine son verilmesi.

2. Mümkün olan hallerde, geliş ve kesin ayrılışlar önceden de bildirilecektir.

Madde 11 - 1. Misyonun kadrosu hakkında özel anlaşma bulunmadığı takdirde, kabul eden Devlet kendisinin içinde bulunduğu durum ve koşulları ve sözkonusu misyonun ihtiyaçlarını gözönünde bulundurarak misyonun kadrosunun kendince makul ve normal sayılan hadler dahilinde tutulmasını talep edebilir.

2. Aynı şekilde, kabul eden Devlet, benzer sınırlar içinde ve ayırım gözetmeksizin belirli bir kategoriye mensup memurları kabul etmeyi reddedebilir.

Madde 12 - Gönderen Devlet, kabul eden Devletin önceden açık rızası olmadan, misyonun kurulduğu mahallerden başka yerlerde misyonun bir kısmını teşkil eden bürolar kuramaz.

Madde 13 - 1. Misyon Şefi, kabul eden Devlette carı olan ve yeknesak bir tarzda uygulanacak usule göre, ya itimatnamesini takdim ettiği zaman veya geliŐini bildirdiği ve itimatnamesinin aslına uygun bir örneğini kabul eden Devletin DıŐıŐleri Bakanlığına veya mutabık kalınacak başka bir Bakanlığa tevdi olunduğu zaman, kabul eden Devletteki görevine baŐlamıŐ sayılır.

2. İtimatnamelerin veya bunların gerŐek suretlerinin takdim sırası, misyon Şefinin geliş tarihi ve saatine göre tayin olunur.

Madde 14 - 1. Misyon Őefleri aşağıda gösterilen üç sınıfa ayrılır:

a) Devlet BaŐkanları nezdinde akredite edilen BykelŐiler veya Nonlar ile muadili rütbedeki diğer misyon Őefleri;

b) Devlet BaŐkanları nezdinde akredite edilen Murahhaslar, ElŐiler ve Enternonlar;

c) DıŐıŐleri Bakanları nezdinde akredite edilen Maslahatgzarlar;

2. ncelik sırası ve adabı muŐeret kuralları dışında, misyon Őefleri arasında sınıfları dolayısıyla bir fark gzetilmeyecektir.

Madde 15 - Misyon Őeflerinin tayin edileceği sınıf, Devletler arasında varılan mu-tabakatla tesbit olunur.

Madde 16 - 1. Misyon Őefleri, kendi sınıfları dahilinde 13. madde uyarınca görevlerine baŐlayıp tarih ve saatine göre öncelik taŐırlar.

2. Bir misyon Şefinin itimatnamesinde sınıfını deĐiŐtirmeksizin yapılan tadiller önceliğini etkilemez.

3. Bu madde, kabul eden Devletin Papalık Temsilcisinin nceliği hakkındaki herhangi bir uygulamasını etkilemez.

Madde 17 - Misyonun diplomatik kadrosu üyelerinin önceliği, misyon Şefi tarafından DıŐıŐleri Bakanlığına veya mutabık kalınacak başka bir Bakanlığa bildirilir.

Madde 18 - Misyon Őeflerinin kabul konusunda her Devletin uygulayacağı usul, her sınıf iÇin yeknesak olacaktır.

Madde 19 - 1. Misyon Şefinin görevi münhal olduğu, veya misyon Şefi görevlerini yerine getiremediği takdirde, bir geÇici Maslahatgüzar (Charge d'affaires ad interim) geÇici olarak misyon Şefi görevlerini yapacaktır. GeÇici Maslahatgzarın adı, ya misyon Şefi tarafından, veya bunun mümkün olmaması halinde gönderen Devletin DıŐıŐleri Bakanlığı tarafından, kabul eden Devletin DıŐıŐleri Bakanlığına veya mutabık kalınacak başka bir Bakanlığa bildirilir.

2. Kabul eden Devlette Misyonun diplomatik kadrosunun hiŐ bir yesi bulunmadığı takdirde, kabul eden Devletin rızası ile, idari ve teknik kadrosunun bir yesi, gönderen Devlet tarafından misyonun güncel idari iŐlerini yürütmek üzere tayin edilebilir.

Madde 20 - Misyon ve şefi, gönderen Devletin bayrağını ve armasını, misyon şefinin ikametgâhı da dahil olmak üzere misyonun binalarında ve misyon şefinin nakil vasıtalarında kullanmak hakkını haizdirler.

Madde 21 - 1. Kabul eden Devlet, kanunlarına uygun olarak, kendi ülkesinde gönderen Devletin misyonu için gereken binaların edinilmesini kolaylaştıracak veya gönderen Devletin başka suretle yer bulmasına yardımcı olacaktır.

2. Aynı şekilde, kabul eden Devlet, gerekiyorsa üyelerine uygun yer bulmaları için misyonlara yardım edecektir.

Madde 22- 1. Misyon binaları dokunulmazlığı haizdir. Kabul eden Devlet yetkilileri misyon şefinin rızası olmadıkça, bu binalara giremezler.

2. Kabul eden Devlet, misyon binalarını herhangi bir tecavüz veya zarara karşı korumak ve misyonun huzurunun herhangi bir şekilde bozulması veya itibarının kırılmasını önlemek üzere her türlü tedbiri almak özel göreviyle yükümlüdür.

3. Misyon binaları ile içindeki eşyalar ve diğer mallar ve misyonun nakil vasıtaları arama, el koyma, haciz veya icradan bağıştırlar.

Madde 23 - 1. Gönderen Devlet ve misyon şefi, yerine getirilen belirli hizmetlerin bedeli olan ödemelerin dışında, ister malik, ister kiracı olsunlar misyon binaları bakımından bütün milli, bölgesel veya beledî vergi ve resimlerden bağıştırlar.

2. Bu maddede bahis konusu vergiden bağıştıklık, gönderen Devlet veya misyon şefi ile akit yapan şahısların kabul eden Devletin kanununa göre ödemeleri gereken vergi ve resimlere uygulanmaz.

Madde 24 - Misyonun arşivleri ve evrakı her zaman ve nerede bulunursa bulunsun dokunulmazlığı haizdir.

Madde 25 - Kabul eden Devlet, misyon görevlerinin yürütülmesi için her türlü kolaylığı sağlayacaktır.

Madde 26 - Kabul eden Devlet, milli güvenlik nedenleriyle girişi yasaklanan veya kurallara bağlanan bölgeler hakkındaki kanun ve nizamları saklı kalmak şartıyla, ülkesinde misyonun bütün üyelerine hareket ve seyahat serbestliği sağlayacaktır.

Madde 27 - 1. Kabul eden Devlet, misyonun her türlü resmi amaç için serbestçe haberleşmesine izin verecek ve bunu koruyacaktır. Gönderen Devletin hükümeti ve nerede bulunursa bulunsun, diğer misyonları ve konsoloslukları ile haberleşme esnasında misyon, diplomatik kuryeler ve kodlu veya şifreli mesajlar dahil olmak üzere, uygun bütün haberleşme vasıtalarını kullanabilir. Bununla beraber, misyon, telsiz vericisini ancak kabul eden Devletin rızası ile kurabilir ve kullanabilir.

2. Misyonun resmi yazışması ihlal edilemez. Resmi yazışma, misyona ve görevlerine ait her türlü yazışma demektir.

3. Diplomatik çanta açılmaz veya alıkonulamaz.

4. Diplomatik çantayı teşkil eden paketlerin bu niteliğini gösterir harici işaretler taşıması gerekir ve bunlar ancak diplomatik evrakı veya resmi maksatlar için kullanılan maddeleri ihtiva edebilirler.

5. Statüsünü ve diplomatik çantayı teşkil eden paketlerin sayısını belirten bir resmi belge taşıyacak olan diplomatik kurye, görevlerinin ifasında kabul eden Devlet tarafından korunacaktır. Diplomatik kurye şahsi dokunulmazlıktan yararlanır ve hiçbir şekilde tukuklanamaz veya gözaltına alınmaz.

6. Gönderen Devlet veya misyon "ad hoc" (özel) diplomatik kuryeler tayin edebilir. Bu maddenin 5. fıkrasının hükümleri, kuryenin uhdesindeki diplomatik çantayı alıcısına teslim etmesi üzerine aynı fıkra da öngörülen bağışıklıkların sona ermesi kaydıyla bu durumlarda da uygulanacaktır.

7. Diplomatik çanta, müsaade olunan bir giriş limanına incek bir ticari uçağın kaptanına emanet edilebilir. Kaptana çantayı teşkil eden paketlerin sayısını belirten resmi bir belge verilmekle beraber kendisi diplomatik kurye sayılmaz. Misyon, üyelerinden birini uçağın kaptanından diplomatik çantayı doğrudan doğruya ve serbestçe almak için gönderebilir.

Madde 28 - Resmi görevlerinin ifası sırasında misyon tarafından tahsil olunan harç ve ücretler, her türlü vergi ve resimden bağışiktırlar.

Madde 29 - Diplomatik ajanın şahsi dokunulmazlığı vardır. Hiçbir şekilde tutuklanamaz veya gözaltına alınmaz. Kabul eden Devlet diplomatik ajana gereken saygıyı gösterecek ve şahsına, özgürlüğüne ve onuruna yönelik herhangi bir saldırıyı önlemek için uygun tüm önlemleri alacaktır.

Madde 30- 1. Diplomatik ajanın özel konutu misyonun binaları gibi aynı dokunulmazlık ve korunmadan yararlanacaktır.

2. Diplomatik ajanın belgeleri, yazışması ve 31. maddenin 3. fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, malları, aynı şekilde dokunulmazlıktan yararlanacaktır.

Madde 31 - 1. Diplomatik ajan, kabul eden Devletin cezai yargısından bağışiktır. Diplomatik ajan, aşağıdaki hususlar dışında, kabul eden Devletin medeni ve idari yargısından da bağışiktır:

a) Kabul eden Devletin topraklarında bulunan özel bir taşınmazla ilgili bir aynî hak davası, yeter ki bu taşınmaz, gönderen Devlet adına ve misyon amaçları için kullanılmak üzere diplomatik ajanın tasarrufunda bulunmamış olsun.

b) Diplomatik ajanın gönderen Devlet adına değil de bir özel kişi olarak vasiyeti tenfiz memuru, mirasın idarecisi, mirasçı veya vasiyet olunan kişi sıfatıyla bulunduğu mirasa ilişkin bir dava;

c) Diplomatik ajanın kabul eden Devlet dahilinde resmi görevleri dışında icra ettiği herhangi bir meslekî veya ticarî faaliyet ile ilgili bir dava.

2. Diplomatik ajanın, tanıklık yapmak zorunluluğu yoktur.

3. Bu maddenin 1. fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde öngörülen haller dışında bir diplomatik ajan hakkında hiçbir icra önemi alınamaz. Söz konusu durumlarda dahi ajanın şahsının veya konutunun dokunulmazlığı ihlâl edilemez.

4. Kabul eden Devletin yargısından bağışıklık, diplomatik ajanı gönderen Devletin yargısından bağışık kılmaz.

Madde 32 - 1. Diplomatik ajanların ve 37. madde gereğince bağışıklıktan yararlanan şahısların yargı bağışıklığı, gönderen Devlet tarafından kaldırılabilir.

Bağışıklığın kaldırılması daima açıkça yapılmalıdır.

3. Bir diplomatik ajan veya 37. madde gereğince yargı bağışıklığından yararlanan bir şahıs tarafından yargı yoluna başvurulması, onun esas dava ile doğrudan doğruya ilgili herhangi bir mukabil iddia karşısında yargı bağışıklığı ileri sürmesine engel teşkil eder.

4. Medeni veya idari davalar bakımından yargı bağışıklığının kaldırılması hükmün icrası bakımından da bağışıklığın kaldırılmış olmasını tazammun etmez. Hükmün icrası bakımından ayrıca bir bağışıklığın kaldırılması kararı gerekir.

Madde 33 - 1. Bu maddenin 3. fıkrası hükümleri saklı kalmak şartıyla, bir diplomatik ajan, gönderen Devlet için yapılan hizmetler bakımından kabul eden Devlette yürürlükte olan sosyal güvenlik hükümlerinden bağışıktır.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında öngörülen bağışıklık, aşağıdaki şartlarla bir diplomatik ajanın münhasır hizmetinde bulunan özel hizmetçilere de uygulanır:

a) Kabul eden Devletin vatandaşı olmamaları veya kabul eden Devlette daimi ikametgâhları bulunmaması, ve

b) Gönderen Devlette veya bir üçüncü Devlette yürürlükte olan sosyal güvenlik hükümlerinden yararlanır olmaları.

3. Bu maddenin 2. fıkrasında öngörülen bağışıklıktan yararlanmayan istihdam eden bir diplomatik ajan, kabul eden Devletteki sosyal güvenlik hükümlerinin işverene yüklediği vecibelere riayet edecektir.

4. Bu maddenin 1. ve 2. fıkrasında öngörülen bağışıklık, kabul eden Devletin müsaadesi şartıyla, bu Devletin sosyal güvenlik sistemine kendiliğinden katılmaya engel değildir.

5. Bu madde hükümleri, sosyal güvenlik hakkında daha önce aktedilmiş iki-taraflı veya çok-taraflı andlaşmaları etkilemez ve gelecekte bu gibi andlaşmaların aktedilmesine engel teşkil etmez.

Madde 34 - Bir diplomatik ajan, aşağıda sayılanlar dışında, şahsî veya aynî, millî, bölgesel veya beledi her türlü vergi ve resimden bağışıktır:

a) Normal olarak mal veya hizmetlerin fiyatlarına dahil edilen nev'iden vasıtalı vergiler;

b) Misyonun amaçları için kullanılmak üzere gönderen Devlet adına tasarruf edilmeyen kabul eden Devletin ülkesinde bulunan özel taşınmazlar üzerindeki vergi ve resimler;

c) 39. maddenin 4. fıkrası hükümleri saklı kalmak şartıyla, kabul eden Devlet tarafından tahakkuk ettirilen emlak, veraset veya intikal vergileri;

d) Kaynağı kabul eden Devlette bulunan özel gelirden alınan vergi ve resimler, ve kabul eden Devlet dahilindeki ticari teşebbüslere yapılan yatırımlardan alınan sermaye vergileri,

e) Yapılan muayyen hizmetlere karşılık tahakkuk ettirilen ücretler;

f) 23. madde hükümleri saklı kalmak şartıyla, taşınmaz mala ilişkin, kayıt, mahkeme veya zabıt harçları ile ipotek harcı ve damga resmi.

Madde 35 -Kabul eden Devlet diplomatik ajanları, bütün şahsî hizmetlerden, her ne şekilde olursa olsun her türlü kamu hizmetinden ve el koyma, katkıda bulunma ve konaklama yeri sağlama gibi askeri yükümlülüklerden bağışık tutacaktır.

Madde 36 - 1. Kabul eden Devlet, Kanun ve nizamlarına uygun olarak, aşağıdaki maddelerin girişine izin verir ve depolama, taşıma ve benzeri hizmetlere ait ücretler dışında, bunlara bütün gümrük vergileri, resimleri ve ilgili ücretlerden bağışıklık tanır:

a) Misyona resmi kullanımına ait maddeler;

b) Yerleşmesinde kullanılacak maddeler dahil olmak üzere, bir diplomatik ajanın veya beraberinde oturan aile üyelerinin şahsî kullanımına ait eşya.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında sözü geçen bağışıklıklar kapsamına girmeyen veya ithali ya da ihracı kabul eden Devlet mevzuatınca yasaklanmış olan veya kabul eden Devletin karantina mevzuatına tabi olan eşya ihtiva ettiğinin farz olunmasını gerektiren ciddi sebepler bulunmadıkça, bir diplomatik ajanın şahsî bagajı aranmaz. Sayılan hallerde arama, ancak diplomatik ajanın veya yetkili temsilcisinin huzurunda yapılır.

Madde 37 - 1. Bir diplomatik ajanın beraberinde oturan aile üyeleri kabul eden Devletin vatandaşı değilse, 29 ilâ 36. maddelerde belirtilen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanırlar.

2. Misyona idari ve teknik kadrosunun üyeleri, beraberlerinde oturan aile üyeleri ile birlikte, kabul eden Devletin vatandaşı olmamak veya daimi Burette orada mukim bulunmamak şartıyla, 29 ile 35. maddelerde belirtilen ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanırlar; ancak 31. maddenin 1. fıkrasında öngörülen, kabul eden Devletin medenî ve idarî yargısından bağışıklık görevin ifası dışında yapılan fiilleri kapsamaz. Bu kişiler, keza, ilk yerleşmeleri sırasında ithal olunan eşyaları için 36. maddenin 1. fıkrasında belirtilen ayrıcalıklardan da yararlanırlar.

3. Misyona, kabul eden Devletin vatandaşı olmayan veya daimi surette orada mukim bulunmayan hizmet kadrosunun üyeleri; görevlerinin ifası sırasında yapılan fiiller bakımından bağışıklıktan, işleri dolayısıyla aldıkları ücretlere ilişkin vergi ve resim bağışıklığından ve 33. maddede belirtilen bağışıklıktan yararlanırlar.

4. Misyona üyelerinin özel hizmetçileri, kabul eden Devletin vatandaşı veya daimi surette orada mukim değilse, işleri dolayısıyla aldıkları ücretlere ilişkin vergi ve resim bağışıklığından yararlanırlar. Diğer bakımlardan, ayrıcalık ve bağışıklıklardan ancak kabul eden Devletin tanıdığı ölçüde yararlanırlar. Bununla beraber, kabul eden Devlet, bu gibi şahıslar üzerindeki yargı

yetkisini misyonun görevlerinin ifasına gereksiz şekilde müdahalede bulunmayacak tarzda kullanılmalıdır.

Madde 38 - 1. Kabul eden Devlet tarafından ek ayrıcalık ve bağışıklıklar tanınmadığı takdirde, bu Devletin vatandaşı olan veya orada daimi surette mukim bulunan bir diplomatik ajan, sadece görevlerinin ifası esnasında yapılan resmi işlemler bakımından yargı bağışıklığından ve dokunulmazlıktan yararlanır.

2. Kabul eden Devletin vatandaşı olan veya daimi surette orada mukim bulunan Misyonun kadrosunun diğer üyeleri ve özel hizmetçiler, ayrıcalık ve bağışıklıklardan ancak kabul eden Devlet tarafından tanınan ölçüde yararlanırlar. Bununla beraber, kabul eden Devlet bu gibi şahıslar üzerindeki yargı yetkisini misyonun görevlerinin ifasına gereksiz şekilde müdahalede bulunmayacak tarzda kullanılmalıdır.

Madde 39 - 1. Ayrıcalık ve bağışıklıklar tanınan her şahıs, görevine başlamak üzere kabul eden Devletin ülkesine girdiği andan, veya esasen bu Devletin ülkesinde bulunuyorsa, tayininin Dışişleri Bakanlığına veya mutabık kalınacak başka Bakanlığa bildirildiği andan itibaren bunlardan yararlanır.

2. Ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanan bir şahsın görevi sona erdiği takdirde, bu ayrıcalıklar ve bağışıklıklar normal olarak ülkeyi terkettiği anda veya terketmek için kendisine tanınan makul sürenin bitiminde sona erdiği gibi silahlı çatışma halinde dahi, bu ana kadar devam eder. Bununla beraber, böyle bir şahıs tarafından misyonun bir üyesi olarak yapılmış fiiller bakımından bağışıklıkların uygulanmasına devam olunur.

3. Misyonun bir üyesinin ölümü halinde, aile üyeleri memleketi terk edebilmeleri için gerekli makul bir sürenin bitimine kadar sahip oldukları ayrıcalık ve bağışıklıklardan yararlanmaya devam ederler.

4. Misyonun kabul eden Devletin vatandaşı olmayan veya daimi surette orada mukim bulunmayan bir üyesinin, veya onun evine mensup ailesinin bir üyesinin ölümü halinde, kabul eden Devlet, müteveffanın, memleket içinde iktisap edilip ve ölüm anında ihracı yasak bulunan mallar dışındaki taşınır mallarının ülke dışına çıkartılmasına izin verir. Kabul eden Devlet dahilindeki mevcudiyeti, münhasıran müteveffanın orada misyonun bir üyesinin ailesinin mensubu olarak bulunmasına bağlı bulunan taşınır mallardan emlak, veraset ve intikal vergileri alınmaz.

Madde 40 - 1. Bir diplomatik ajan, görevine başlamak veya görevi başına dönmek üzere, veya kendi ülkesine döner iken, passport vizesi gereken hallerde kendisine vize vermiş bulunan bir üçüncü Devletin ülkesinden geçtiği veya bu ülke dahilinde bulunduğu takdirde, üçüncü Devlet kendisine geçişini veya dönüşünü sağlamak için gerekli dokunulmazlık ve diğer bağışıklıkları tanıyacaktır. Diplomatik ajana refakat eden, veya kendisine katılmak veya memleketlerine dönmek için ayrı seyahat eden, ayrıcalık ve bağışıklardan yararlanan ailesi üyelerine de aynı uygulama yapılır.

2. Bu maddenin 1. fıkrasında belirtilenlere benzer hallerde, üçüncü Devletler, bir misyonun idari ve teknik veya hizmet kadrosu üyelerinin ve bu kişilerin aile mensuplarının ülkelerinden geçişlerini engellemeyeceklerdir.

3. Üçüncü Devletler, kodlu veya şifreli haberler dahil olmak üzere, transit geçiş halindeki resmi yazışma ve diğer resmi haberleşmeleri kabul eden Devlet tarafından tanınan aynı serbesti

ve himayeyi tanırlar. Bu devletler, pasaport vizesi gereken hallerde vize almış bulunan diplomatik kuryelere ve transit geçen diplomatik çantalara kabul eden Devletin tanımakla yükümlü bulunduğu dokunulmazlık ve himayenin aynını tanırlar.

4. Üçüncü Devletlerin bu maddenin 1., 2., ve 3. fıkraları gereğince üstlendikleri yükümlülükler, aynı zamanda, üçüncü Devletin ülkesindeki mevcudiyetleri mücbir sebebe dayanan bu fıkralarda belirtilen şahıslar ile resmi haberleşmeler ve diplomatik çantalara da uygulanır.

Madde 41 - 1. Ayrıcalıklarına ve bağımsızlıklarına hâlel gelmeksizin, bu gibi ayrıcalıklardan ve bağımsızlıklardan yararlanan bütün şahıslar kabul eden Devletin kanunlarına ve nizamlarına riayet etmekle yükümlüdür. Anılan Devletin iç işlerine karışmamakla da bu şahıslar keza yükümlüdür.

2. Gönderen Devlet tarafından kabul eden Devlet nezdinde yapılması misyonun uhdesine tevdi olunan bütün resmi işler, kabul eden Devletin Dışişleri Bakanlığı veya mutabık kalınacak diğer bir Bakanlık ile veya aracılığıyla yürütülür.

3. Misyonun binaları, misyonun bu Sözleşmede belirtilen görevleri veya diğer genel uluslararası hukuk kuralları veya gönderen ve kabul eden Devlet arasında yürürlükte olan özel anlaşmalar ile bağdaşmayacak bir tarzda kullanılmaz.

Madde 42 - Diplomatik ajan kabul eden Devlette şahsi kazanç maksadı ile herhangi bir meslekî veya ticarî faaliyette bulunamaz.

Madde 43 - Bir diplomatik ajanın görevi, diğer haller dışında aşağıdaki şekillerde son bulur:

a) Gönderen Devlet tarafından kabul eden Devlete diplomatik ajanın görevinin son bulduğunun bildirilmesi ile;

b) 9. maddenin 2. fıkrası gereğince, kabul eden Devletin gönderen Devlete diplomatik ajanın misyonun bir üyesi olarak tanımayı reddettiğini bildirmesi ile.

Madde 44 - Kabul eden Devlet, silâhlı çatışma halinde dahi, kendi vatandaşı olmamaları şartıyla ayrıcalıklar ve bağımsızlıklardan yararlanan şahıslara ve tabiyetlerine bakılmaksızın bu gibi şahısların aileleri üyelerine en kısa zamanda ülkesini terkedebilmeleri için kolaylıklar tanır. Kabul eden Devlet, özellikle gerektiğinde kendileri ve malları için ihtiyaç duyulan nakil imkânlarını sağlamak zorundadır.

Madde 45 - İki devlet arasında diplomatik ilişkiler kesildiği veya bir misyon sürekli veya geçici olarak geri çekildiği takdirde;

a) Kabul eden Devlet, silâhlı çatışma halinde dahi, malları ve arşivleri ile birlikte misyonun binalarına saygı gösterir ve bunları korur;

b) Gönderen Devlet, malları ve arşivleri ile birlikte misyonun binalarının nezaretini, kabul eden Devletin rıza gösterdiği bir üçüncü Devletin uhdesine tevdi edebilir.

c) Gönderen Devlet kendisinin veya vatandaşlarının menfaatlerinin korunmasını, kabul eden Devletin rıza gösterdiği üçüncü bir Devletin uhdesine tevdi edebilir.

Madde 46 - Gönderen Devlet, kabul eden Devletin peşin rızası ile ve bu Devlet dahilinde temsil edilmeyen bir üçüncü Devletin talebi üzerine üçüncü Devletin ve vatandaşlarının menfaatlerinin geçici olarak korunmasını yüklenir.

Madde 47 - 1. Kabul eden Devlet, bu Sözleşmenin hükümlerinin uygulanmasında Devletler arasında ayırım gözetmez.

2. Ancak, aşağıdaki hallerde ayırım yapılmış sayılmaz:

a) Kabul eden Devlet bu Sözleşme hükümlerinin herhangi birini, bu hükmün gönderen Devlet dahilindeki kendi misyonuna kısıtlayıcı uygulanması sebebi ile kısıtlayıcı olarak uyguladığı takdirde;

b) Devletler birbirlerine teamül veya anlaşma yoluyla bu Sözleşme hükümlerinin gerektirdiğinden daha müsait muamele bahsettikleri takdirde.

Madde 48 - Bu Sözleşme, Birleşmiş Milletler ihtisas teşekküllerinden herhangi biri veya Uluslararası Adalet Divanı Statüsüne taraf olan bütün Devletler ile Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nca Sözleşmeye taraf olmaya davet olunan başka herhangi bir Devlete aşağıda belirtilen şekilde imzaya açık olacaktır:

31 Ekim 1961'e kadar Avusturya Federal Dışişleri Bakanlığında, ve bundan sonra, 31 Mart 1962'ye kadar New York'ta Birleşmiş Milletler Merkezinde.

Madde 49 - Bu sözleşme onaylanmaya tabidir. Onay belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi olunur.

Madde 50 - Bu Sözleşme, 48. maddede sözü edilen dört kategoriden birine mensup herhangi bir Devletin katılmasına açık kalacaktır. Katılma Belgeleri, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi olunacaktır.

Madde 51 - 1. Bu Sözleşme yirmikinci onaylama veya katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tevdi olunduğu tarihi izleyen otuzuncu gün yürürlüğe girer.

2. Yirmikinci onaylama veya katılma belgesinin tevdiinden sonra Sözleşmeyi onaylayan veya katılan her Devlet bakımından Sözleşme onay veya katılma belgesinin tevdi tarihinden sonraki otuzuncu gün yürürlüğe girer.

Madde 52 - Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri, 48. maddede belirtilen dört kategoriden herhangi birine mensup Devletlere aşağıdaki hususu bildirecektir:

a) 48 ve 50. maddeler gereğince bu Sözleşmeye konan imzaları ve onaylama veya katılma belgelerinin tevdi olunmasını;

b) 51. madde gereğince, bu Sözleşmenin yürürlüğe gireceği tarihi.

Madde 53 - Bu Sözleşmenin, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusca ve İspanyolca metinlerinin aynı derecede doğru ve geçerli olan asılları, Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine tevdi olunur ve bunların tasdikli örnekleri adı geçen tarafından 48. maddede belirtilen dört kategoriden herhangi birine mensup bütün Devletlere gönderilir.

YUKARIDAKİ HUSUSLARI TASDİKEN, aşağıda imzası bulunan ve Hükümetlerince tam yetkili kılınmış Temsilciler bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Bindokzyüzaltmışbir yılının Nisan ayının onsekizinci günü VİYANA'da tanzim olunmuştur.